

Kryteria wymagań edukacyjnych KWE z wiedzy o społeczeństwie dla klasy pierwszej

(nowa podstawa programowa, zakres podstawowy)

Ocenianie służy nauczycielowi do zbierania informacji o osiągnięciach ucznia oraz wspierania go w procesie uczenia się, dlatego ważne jest, by odbywało się systematycznie i obejmowało różne obszary jego aktywności. Niezmiernie ważne w ocenianiu jest poinformowanie ucznia i jego rodzica o wymaganiach stawianych na tym etapie edukacyjnym, jak również o metodach pozyskiwania ocen. Uczeń powinien być oceniany za wszystkie ważne osiągnięcia związane z programem, z uwzględnieniem wysiłku włożonego w realizację poszczególnych celów.

Ocenie szkolnej nie powinien podlegać stosunek ucznia do wydarzeń, zjawisk i procesów oraz jego światopogląd i przekonania.

Ocenianie powinno odbywać się na bieżąco po zrealizowaniu materiału w kolejnych działach programu oraz na koniec semestru i roku szkolnego. Przedmiotem oceny są: wypowiedzi ustne na określony temat, referaty, udział w dyskusji; sprawdziany różnego typu (np. testy, wypracowania, kartkówki, sprawdzian wiadomości z semestru); prace domowe (portfolio, wypracowanie, opracowanie stron www, plakaty, plansze, makiety itp.); **systematyczne** prowadzenie zeszytu przedmiotowego; aktywny udział w zajęciach, w tym również pozalekcyjnych (konkursy, sesje popularno-naukowe, debaty, projekty itp.); udział w przedsięwzięciach prospołecznych (np. wolontariacie).

Osiąganiu zamierzonych celów sprzyja stosowanie oceniania kształtującego, które jest sposobem oceniania nastawionym na wspomaganie ucznia w procesie uczenia. Uczeń jest wówczas świadomy celów procesu nauczania – uczenia się, może wziąć odpowiedzialność za swoją naukę. Bardziej jest zmotywowany do pracy i bardziej się w nią angażuje.

Skala ocen:

- oceny semestralne i na koniec roku są zgodne ze skalą cyfrową 1-6,
- oceny bieżące są zgodne z przyjętą skalą, ale dopuszcza się stosowanie stopni ze znakiem „+” lub „-”.

Kryteria ocen z wiedzy o społeczeństwie

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

częściowo rozumie polecenia nauczyciela, dysponuje niepełną wiedzą określoną w programie, potrafi z pomocą nauczyciela nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, postacie życia publicznego, podstawowe dokumenty, wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia,

potrafi z pomocą nauczyciela przedstawić wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej, prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena dostateczna

Uczeń:

dysponuje podstawową wiedzą określoną w programie, rozumie polecenia i instrukcje, samodzielnie i poprawnie wykonuje proste zadania, potrafi odnaleźć podstawowe informacje zawarte w różnego rodzaju źródłach, dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk, umie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, aktywnie uczestniczy w pracach zespołowych, potrafi wypełnić formularz i napisać podanie, przedstawia wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej, systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena dobra

Uczeń:

dysponuje wiedzą w zakresie programu szkolnego, dokonuje interpretacji danych zawartych w różnorodnych źródłach, wykorzystuje je do rozwiązania problemu, potrafi w sposób spójny i poprawny zaprezentować omawianą na lekcjach problematykę, potrafi formułować i uogólniać wnioski, aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, formułuje na forum publicznym własne stanowisko i potrafi je uzasadnić, poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce, wykazuje zainteresowanie tematyką zajęć, starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

dysponuje pełną wiedzą w zakresie programu szkolnego i potrafi wykorzystywać ją w różnych sytuacjach, umie samodzielnie poszukiwać informacji i dokonywać ich selekcji oraz hierarchizowania, potrafi dokonywać analizy i interpretacji różnych wydarzeń oraz uzasadnić własny sposób oceny, dokonuje właściwej interpretacji nowych zjawisk, rozwiązuje problemy w sposób twórczy, potrafi kierować pracą zespołu, potrafi zorganizować debatę publiczną i ją podsumować, podejmuje skuteczne działania w instytucjach życia publicznego, uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, wykonuje zadania indywidualne, systematycznie wykorzystując dodatkową literaturę, ocenia otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości.

Ocena celująca

Uczeń:

dysponuje pełną wiedzą z zakresu podstawy programowej, wykazuje się opanowaniem wszystkich umiejętności określonych w podstawie programowej, współpracuje z nauczycielem, rozwija własne zainteresowania, wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem i dysponuje pogłębioną wiedzą o zjawiskach i

procesach społecznych, chętnie podejmuje się zadań dodatkowych, wykazuje się aktywnością i inicjatywą o charakterze obywatelskim w szkole i poza nią, przedstawia wyniki samodzielnej pracy przygotowanej z wykorzystaniem warsztatu naukowego, osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, realizuje projekty edukacyjne.

Ocenianie uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

Na podstawie rozporządzenia dotyczącego warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów zobowiązano nauczyciela do indywidualizacji działań pedagogicznych oraz dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychoedukacyjnych ucznia.

Na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest opracować indywidualny program nauczania, podać uczniowi nowy zakres wymagań na oceny, uwzględniając treści programowe z zakresu podstawy programowej.

Kryteria wymagań edukacyjnych KWE z wiedzy o społeczeństwie

(nowa podstawa programowa, zakres rozszerzony)

W dobie dyskusji na temat efektywności kształcenia ocenianie stało się jednym z ważnych problemów społecznych. Upowszechnienie demokratycznych procedur w społeczeństwie, wzrost jawności życia w szkole oraz konieczność przygotowania do egzaminów zewnętrznych sprawiły, że ranga oceniania znacznie wzrosła, a uczniowie i ich rodzice mają świadomość prawa do pełnej informacji o wyniku kształcenia i uzasadnienia oceny. Taki zresztą obowiązek nakłada na nauczyciela rozporządzenie MEN dotyczące warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów.

Uczeń potrzebuje informacji o wyniku uczenia się, aby wzmocnić swoją motywację do nauki. Natomiast nauczycielowi ocenianie pozwala postawić diagnozę osiągnięć uczniów i pomóc im osiągnąć zamierzone cele.

Niezmiernie ważną rzeczą w ocenianiu jest prawidłowo podana informacja zwrotna, czyli komentarz dydaktyczny dotyczący mocnych i słabych stron procesu uczenia się ucznia.

Ocenianie służy nauczycielowi do zbierania informacji o osiągnięciach ucznia oraz wspierania go w procesie uczenia się, dlatego ważne jest, by odbywało się

systematycznie i obejmowało różne obszary jego aktywności. Niezmiernie ważną rzeczą w ocenianiu jest poinformowanie ucznia i jego rodzica o wymaganiach stawianych na tym etapie edukacyjnym, jak również metodach pozyskiwania ocen. Uczeń powinien być oceniany za wszystkie ważne osiągnięcia związane z programem, z uwzględnieniem wysiłku włożonego w realizację poszczególnych celów.

Ocenie szkolnej nie powinien podlegać stosunek ucznia do wydarzeń, zjawisk i procesów oraz jego światopogląd i przekonania.

Ocenianie powinno odbywać się na bieżąco po zrealizowaniu materiału w kolejnych działach programu oraz na koniec semestru i roku szkolnego. Przedmiotem oceny są:

- wypowiedzi ustne na określony temat, referaty, udział w dyskusji, aktywność na lekcji oraz prezentacje projektów badawczych;
- sprawdziany różnego typu (np. testy, wypracowania, kartkówki, sprawdzian wiadomości z semestru);
- prace domowe (portfolio, wypracowanie, strony www, plakaty, plansze, makiety, prezentacje multimedialne, filmy, mapy, foldery, ulotki, broszury itp.) i przygotowywanie projektów;
- systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego;
- aktywny udział w zajęciach, w tym również pozalekcyjnych (olimpiady, konkursy, sesje popularno-naukowe, debaty, projekty itp.);
- udział w przedsięwzięciach prospołecznych, np. wolontariacie.

Osiąganiu zamierzonych celów sprzyja stosowanie oceniania kształtującego, które jest sposobem nauczania nastawionym na wspomaganie ucznia w procesie uczenia. Uczeń jest świadomy celów procesu nauczania – uczenia się, może wziąć odpowiedzialność za swoją naukę. Bardziej jest zmotywowany do pracy i bardziej się w nią angażuje.

Ocenianie to już na etapie planowania wymaga od nauczyciela odpowiedzi nie tylko na pytania dotyczące celów, osiągnięć ucznia, metod i środków dydaktycznych, ale przygotowania również informacji zwrotnej dla ucznia – komentarza pracy (ustnego lub pisemnego). Ocenianie to promuje nowoczesna dydaktyka i zostało wprowadzone w wielu szkołach, ale jest bardzo pracochłonne i czasochłonne dla nauczyciela

Skala ocen:

- oceny semestralne i na koniec roku są zgodne ze skalą cyfrową 1–6;
- oceny bieżące są zgodne z przyjętą skalą, ale dopuszcza się stosowanie stopni ze znakiem „+” lub „-”

Kryteria ocen z wiedzy o społeczeństwie

Poziom wymagań koniecznych (ocena dopuszczająca):

Uczeń:

- częściowo rozumie polecenia nauczyciela,
- dysponuje niepełną wiedzą określoną w programie,
- potrafi z pomocą nauczyciela nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, postacie życia publicznego, podstawowe dokumenty,
- wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela przedstawić wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Poziom wymagań na **ocenę dostateczną**:

Uczeń:

- dysponuje podstawową wiedzą określoną w programie,
- rozumie polecenia i instrukcje,
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste zadania,
- potrafi odnaleźć podstawowe informacje zawarte w różnego rodzaju źródłach,
- dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk,
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce,
- aktywnie uczestniczy w pracach zespołowych,
- potrafi wypełnić formularz i napisać podanie,
- przedstawia wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Poziom wymagań na **ocenę dobrą**:

Uczeń:

- dysponuje wiedzą w zakresie programu szkolnego,
- dokonuje interpretacji danych zawartych w różnorodnych źródłach, wykorzystuje je do rozwiązania problemu,
- potrafi w sposób spójny i poprawny zaprezentować omawianą na lekcjach problematykę,
- opracowuje program przedsięwzięcia,
- potrafi formułować i uogólniać wnioski,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- formułuje na forum publicznym własne stanowisko i potrafi je uzasadnić,
- poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce,
- wykazuje zainteresowanie tematyką zajęć, starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Poziom wymagań na **ocenę bardzo dobrą**:

Uczeń:

- dysponuje pełną wiedzą w zakresie programu szkolnego i potrafi wykorzystywać ją w różnych sytuacjach,

- umie samodzielnie poszukiwać informacji i dokonywać ich selekcji oraz hierarchizowania,
- potrafi dokonywać analizy i interpretacji różnych wydarzeń oraz uzasadnić własny sposób oceny,
- dokonuje właściwej interpretacji nowych zjawisk,
- przeprowadza wywiady,
- w sposób twórczy rozwiązuje problemy,
- potrafi kierować pracą zespołu,
- dokumentuje efekty działań,
- potrafi zorganizować debatę publiczną i ją podsumować,
- podejmuje skuteczne działania w instytucjach życia publicznego,
- uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- wykonuje zadania indywidualne, systematycznie wykorzystując dodatkową literaturę,
- ocenia otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości.

Poziom na **ocenę celującą**:

Uczeń:

- dysponuje pełną wiedzą z podstawy programowej,
- wykazuje się opanowaniem wszystkich umiejętności określonych w podstawie programowej,
- współpracuje z nauczycielem, rozwija własne zainteresowania,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem i dysponuje pogłębioną wiedzą o zjawiskach i procesach społecznych,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- wykazuje się aktywnością i inicjatywą o charakterze obywatelskim w szkole i poza nią,
- przedstawia wyniki samodzielnej pracy przygotowanej z wykorzystaniem warsztatu naukowego,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- realizuje projekty edukacyjne,
- prezentuje raport z własnego działania i grupy,
- prezentuje swoje dokonania w klasie lub na lekcjach otwartych w formie: odczytu, wykładu, prelekcji czy debaty.

Ocenianie uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

Na podstawie rozporządzenia dotyczącego warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów zobowiązano nauczyciela do indywidualizacji działań pedagogicznych, dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychoedukacyjnych ucznia.

W związku z reformą pedagogiczną i wprowadzaniem kolejnych rozporządzeń, tzw. pakietu poradnianego, zmieniają się obowiązki nauczyciela w zakresie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole. Nowe Rozporządzenie w tej sprawie weszło w życie 1 września 2011 r. Nowelizacja przepisów w sprawie organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej modyfikuje dotychczasowe zadania szkoły w tym zakresie, ale także, skupia działania nauczycieli i specjalistów na indywidualnych potrzebach ucznia i obciążuje do podejmowania zupełnie nowych działań. Duży nacisk kładzie się na konieczność zespołowej pracy kadry pedagogicznej. Ma to szczególne znaczenia dla nauczyciela jako lidera zespołu nauczycielskiego. Na nauczycielu spoczywa odpowiedzialność za organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej i jakość wsparcia udzielanego uczniom, rodzicom i nauczycielom. Nauczyciel nie działa indywidualnie, lecz w ramach powołanych zespołów. Do ich zadań należy założenie i prowadzenie karty indywidualnych potrzeb ucznia (KIPU). Zakłada się ją dla każdego ucznia (wychowanka) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, a także dla tych uczniów, wobec których nauczyciele i specjaliści dokonali rozpoznania specjalnych potrzeb na podstawie prowadzonych przez nich działań pedagogicznych wynikających z § 18 ww. Rozporządzenia.

Kryteria wymagań edukacyjnych KWE z wiedzy o społeczeństwie dla klasy trzeciej i czwartej

(stara podstawa programowa)

Poziom wymagań koniecznych (ocena dopuszczająca). *Uczeń:*

- dysponuje niepełną wiedzą określoną w podstawie programowej,
- częściowo rozumie polecenia nauczyciela,
- wykonuje proste ćwiczenia i polecenia,
- rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji,
- potrafi z pomocą nauczyciela nazywać zjawiska, procesy i postacie z życia publicznego, podstawowe dokumenty,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- przedstawia wyniki własnej pracy z pomocą nauczyciela,

- posiada skromny zasób słownictwa, popełnia błędy językowe.
- zapamiętuje wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i przy pomocy nauczyciela je odtwarza
- współpracuje w zespole przy wykonywaniu zadań

Poziom wymagań podstawowych (ocena dostateczna). *Uczeń:*

- dysponuje podstawową wiedzą określoną w programie,
- rozumie polecenia, instrukcje oraz omawiane zagadnienia
- zna podstawowe źródła informacji,
- wyszukuje niezbędne informacje w źródłach,
- formułuje proste wnioski,
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce
- potrafi określić wnioski przyczynowo-skutkowe,
- dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk,
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce,
- potrafi wypełnić formularz i napisać podanie,
- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu,
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- przedstawia wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej.
- zapamiętuje podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego

Poziom wymagań rozszerzających (ocena dobra). *Uczeń:*

- dysponuje pełną wiedzą określoną w podstawie programowej,
- wyjaśnia przyczyny różnic w interpretacji faktów,
- dokonuje interpretacji danych zawartych w źródłach, potrafi je wykorzystać do rozwiązania problemów,
- porównuje wydarzenia współczesne z przeszłością,
- potrafi formułować i uogólniać wnioski,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- wykazuje zainteresowanie tematyką zajęć, starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce.
- rozumie polecenia i instrukcje
- rozumie omawiane treści i umie wyjaśnić je innym
- zajmuje stanowisko w kwestiach spornych i broni swoich poglądów na forum klasy
- systematycznie i starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy
- umie poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce

Poziom wymagań dopełniających (ocena bardzo dobra). *Uczeń:*

- dysponuje pełną wiedzą w zakresie podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w praktyce,
- samodzielnie wyszukuje informacje, potrafi je selekcjonować i hierarchizować,

- analizuje i interpretuje wydarzenia oraz potrafi uzasadnić sposób oceny,
- przedstawia własne opinie na forum publicznym (debaty, dyskusje),
- podejmuje skuteczne działania w instytucjach życia publicznego,
- integruje wiedzę z różnych przedmiotów,
- opracowuje projekty,
- uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- ocenia otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną.
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularnonaukową dotyczącą omawianych treści
- właściwie interpretuje nowe sytuacje i zjawiska, w sposób twórczy rozwiązuje problemy
- kieruje się dobrem ogółu przy podejmowaniu decyzji, negocjuje swoje stanowisko, potrafi osiągać kompromis
- potrafi kierować pracą zespołu rówieśników
- uczestniczy w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskuje wyróżniające wyniki na poziomie szkolnym

Poziom wymagań dopełniających i wykraczających poza podstawę programową (ocena celująca)

Uczeń:

- dysponuje pełną wiedzą z zakresu podstawy programowej,
- wykazuje się opanowaniem wszystkich umiejętności określonych w podstawie programowej,
- współpracuje z nauczycielem, rozwija własne zainteresowania,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularnonaukową i specjalistyczną zgodną z omawianą na zajęciach tematyką
- dysponuje pogłębioną wiedzą o zjawiskach i procesach społecznych,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- wykazuje się aktywnością i inicjatywą o charakterze obywatelskim w szkole i poza nią,
- przedstawia wyniki samodzielnej pracy przygotowanej z wykorzystaniem warsztatu naukowego,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, realizuje projekty edukacyjne.